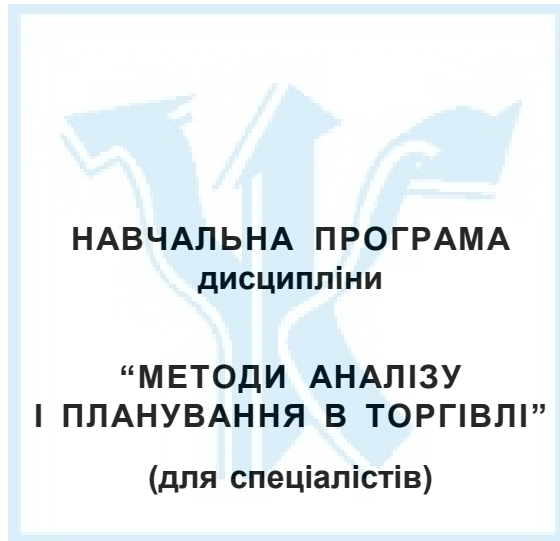

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

МАУП

Київ 2004

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом *Л. М. Чепурдою*

Затверджено на засіданні кафедри економіки (протокол № 1 від 28.08.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Чепурда Л. М. Навчальна програма дисципліни “Методи аналізу і планування в торгівлі” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2004. — 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методи аналізу і планування в торгівлі”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання до заліку, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Формування ринкової економіки обумовлює необхідність удосконалення господарського механізму управління, одним з основних елементів якого є аналіз і планування фінансово-господарської діяльності підприємств. Це неможливо без глибокого досконалого аналізу економіки підприємств незалежно від їх форм власності та системи господарювання.

За умов ринкової економіки перед підприємствами торгівлі постає завдання пошуку шляхів підвищення ефективності господарювання, вмілого застосування економічних методів управління. Відсутність економічного аналізу господарської діяльності підприємства не дає можливості визначити “вузькі місця” в його економічній діяльності, фактори, що впливають на неї, призводить до зниження ефективності результатів, збитків і фінансового краху. Отже, аналіз та планування як одна з найважливіших функцій управління набуває дедалі більшого значення.

Важливим завданням фахівців економічного профілю є оволодіння прийомами та методами аналізу і планування, за допомогою яких здійснюється управління фінансово-господарською діяльністю підприємств торгівлі.

Методи аналізу і планування в торгівлі — одна з професійно-орієнтованих економічних дисциплін, що формують спеціаліста з економіки та підприємництва.

Мета вивчення дисципліни — дати студентам теоретичні та практичні знання з методів аналізу і планування основних показників діяльності підприємств торгівлі.

Основні завдання навчальної програми:

- з'ясувати місце дисципліни у навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні методи економічного аналізу господарської діяльності підприємств торгівлі;
- визначити характерні особливості методів планування в торгівлі;
- ознайомитися з системою показників, що використовуються при аналізі та плануванні діяльності підприємств торгівлі;
- розглянути фактори в аналізі як умови, що визначають соціально-економічні явища та процеси.

Дисципліна “Методи аналізу і планування в торгівлі” тісно пов'язана з іншими навчальними курсами і спрямована на формування фахівця у сфері менеджменту, підприємництва, який володітиме сучасними методами аналізу і планування в торгівлі.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“МЕТОДИ АНАЛІЗУ І ПЛАНУВАННЯ В ТОРГІВЛІ”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Теоретичні основи методів аналізу і планування в торгівлі</i>
1	Методика економічного аналізу торговельної діяльності
2	Планування діяльності підприємств торгівлі
	<i>II. Методика економічного аналізу і планування господарсько-фінансової діяльності торговельних підприємств</i>
3	Аналіз і планування товарообороту торговельного підприємства
4	Товарні запаси і товарооборотність торговельного підприємства: аналіз, нормування та планування
5	Аналіз і планування надходження товарів
6	Методи аналізу і планування чисельності працівників у торгівлі, продуктивності та оплати їхньої праці
7	Основні фонди торговельного підприємства і підвищення ефективності їх використання
8	Аналіз якості торговельного обслуговування
9	Аналіз і методи планування доходу торговельного підприємства
10	Витрати торговельного підприємства: методи аналізу і планування
11	Методика аналізу і прогноз прибутку підприємств торгівлі
12	Майно підприємств торгівлі, його аналіз і ефективність використання
13	Аналіз обігових активів торговельного підприємства і планування потреби в них
14	Інвестиційна політика торговельного підприємства
15	Аналіз формування і використання власних фінансових ресурсів торговельного підприємства
16	Аналіз політики торговельного підприємства із залучення позичкових ресурсів та оцінка її ефективності
17	Оцінка рівня підприємницького ризику в торгівлі
18	Фінансове планування на торговельному підприємстві

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“МЕТОДИ АНАЛІЗУ І ПЛАНУВАННЯ В ТОРГІВЛІ”

Розділ I. Теоретичні основи методів аналізу і планування в торгівлі

Тема 1. Методика економічного аналізу торговельної діяльності

Економічний аналіз торговельної діяльності в системі економічних наук.

Ступінь, значення, роль і завдання аналізу торговельної діяльності. Види аналізу і джерела економічної інформації для аналізу діяльності підприємств торгівлі. Основні етапи аналітичної роботи. Предмет і метод економічного аналізу торговельної діяльності. Прийоми і способи економічного аналізу.

Література [15; 18; 21; 23; 25; 43]

Тема 2. Планування діяльності підприємств торгівлі

Принципи планування діяльності підприємств торгівлі: самостійність, наочність, оптимальність, безперервність.

Характеристика основних методів планування: балансовий метод; метод техніко-економічних розрахунків; метод прийняття оптимальних рішень; економіко-математичні методи; програмно-цільовий метод.

Склад плану торговельного підприємства; характеристика бізнес-плану.

Література [18; 21; 25; 38]

II. Методика економічного аналізу і планування господарсько-фінансової діяльності торговельних підприємств

Тема 3. Аналіз і планування товарообороту торговельного підприємства

Сутність товарообороту підприємства як економічної категорії та показника діяльності.

Класифікація товарообороту підприємства та характеристика його окремих видів.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу роздрібного та оптового товарообороту. Основні фактори, що визначають обсяг, структуру і перспективи розвитку товарообороту підприємства.

Аналіз обсягу і структури товарообороту: методика аналізу роздрібного товарообороту та особливості аналізу в опті.

Показники плану товарообороту, взаємозв'язок між ними.

Обґрунтування обсягу товарообороту підприємства на плановий період — розрахунок очікуваних показників. Планування товарообороту для забезпечення беззбиткової діяльності підприємств і отримання необхідного прибутку.

Асортиментна політика торговельного підприємства та методичні основи її розробки.

Література [16; 18–21; 29; 34; 40]

Тема 4. Товарні запаси і товарооборотність торговельного підприємства: аналіз, нормування та планування

Суть і склад товарних запасів торговельного підприємства, фактори, що впливають на їх величину. Товарооборотність, методи розрахунку, значення та шляхи прискорення товарооборотності.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення товарних запасів і товарооборотності.

Методика аналізу товарних запасів і товарооборотності торговельного підприємства. Особливості аналізу в опті.

Нормування і планування товарних запасів.

Література [16; 18–21; 29; 34; 40]

Тема 5. Аналіз і планування надходження товарів

Надходження товарів (товарне забезпечення товарообороту) у системі управління діяльністю торговельного підприємства.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу надходження товарів.

Методика аналізу надходження товарів до торговельного підприємства, особливості аналізу в опті.

Планування надходження товарів до торговельного підприємства. Визначення надходження і закупівлі товарів по оптовому підприємству.

Оцінка ефективності комерційних угод із закупівлі товарів.

Література [16; 18–21; 29; 34; 40]

Тема 6. Методи аналізу і планування чисельності працівників у торгівлі, продуктивності та оплати їхньої праці

Особливості праці працівників торговельного підприємства.

План із праці, його показники та взаємозв'язок між ними.

Поняття продуктивності та ефективності праці в торгівлі.

Методи оцінки і резерви зростання продуктивності праці.

Чисельність і склад працівників.

Оплата праці працівників торговельного підприємства. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу. Методика аналізу та планування витрат на оплату праці. Аналіз і планування чисельності працівників торговельного підприємства.

Література [6; 14; 16; 18–22; 42]

Тема 7. Основні фонди торговельного підприємства і підвищення ефективності їх використання

Поняття, оцінка та склад основних фондів торговельного підприємства.

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу основних фондів торговельного підприємства.

Методика аналізу стану та ефективності використання основних фондів торговельного підприємства.

Література [16; 18; 20; 21; 23; 25; 30]

Тема 8. Аналіз якості торговельного обслуговування

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу якості торговельного обслуговування.

Поняття швидкості торговельного обслуговування. Широта і стабільність асортименту товарів.

Узагальнюючий коефіцієнт якості торговельного обслуговування. Порівняльний аналіз якості роботи і торговельного обслуговування.

Література [16; 18–20; 29; 38; 40]

Тема 9. Аналіз і методи планування доходу торговельного підприємства

Склад і джерела утворення доходів торговельного підприємства. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів торговельного підприємства.

Вихідні передумови та методичний інструментарій аналізу доходів торговельного підприємства.

Методи обґрунтування плану-прогнозу доходів торговельного підприємства.

Література [1; 10; 11; 16; 18–22; 27]

Тема 10. Витрати торговельного підприємства: методи аналізу і планування

Економічна природа поточних витрат торговельного підприємства. Валові витрати торговельного підприємства, їх характеристика і регулювання.

Витрати обігу торговельного підприємства та їх склад за різними класифікаційними ознаками. Показники, що характеризують витрати обігу торговельного підприємства. Чинники, що впливають на витрати обігу та резерви економії витрат.

Вихідні передумови та методичний інструментарій аналізу витрат обігу торговельного підприємства.

Методи обґрунтування плану витрат обігу в цілому по підприємству та за окремими статтями витрат.

Література [14; 16; 18–22; 35; 40; 41]

Тема 11. Методика аналізу і прогноз прибутку підприємств торгівлі

Економічна природа і джерела утворення прибутку торговельного підприємства. Рентабельність торговельного підприємства та показники, що характеризують її.

Фактори, що визначають прибуток і рентабельність торговельного підприємства. Вихідні передумови та методика аналізу прибутку підприємства.

Методика обґрунтування (прогнозу) прибутку на майбутній період. Розподіл і використання прибутку підприємства.

Література [1; 7; 10; 16; 19–22; 27; 37; 38; 41; 43]

Тема 12. Майно підприємств торгівлі, його аналіз і ефективність використання

Склад і особливості майна торговельного підприємства. Формування майна підприємства в процесі його створення. Джерела фінансових коштів, що використовуються для формування майна торговельного підприємства.

Порядок формування і використання фінансових фондів торговельного підприємства.

Аналіз майна торговельного підприємства та ефективності його використання. Вартість майна підприємства та методи її оцінки.

Література [16; 17; 21; 28; 30; 31; 33]

Тема 13. Аналіз обігових активів торговельного підприємства і планування потреби в них

Обігові активи торговельного підприємства, характеристика їх складу та особливостей кругообороту. Аналіз обігових активів торговельного підприємства: завдання, джерела і методика аналізу.

Планування потреби підприємства у формуванні обігових активів.

Література [16–18; 21; 22; 31; 40]

Тема 14. Інвестиційна політика торговельного підприємства

Інвестиційна діяльність торговельного підприємства: сутність, форми здійснення, джерела фінансування.

Інвестиційна політика торговельного підприємства: мета, принципи та порядок їх розробки.

Методика розробки бізнес-плану проекту реальних інвестицій.

Методика обґрунтування проекту фінансових інвестицій торговельного підприємства та оцінка їх ефективності.

Формування портфеля інвестицій торговельного підприємства.

Література [14; 17; 26; 31]

Тема 15. Аналіз формування і використання власних фінансових ресурсів торговельного підприємства

Поняття і склад власних фінансових ресурсів. Механізм формування окремих джерел внутрішніх власних фінансових ресурсів.

Формування власних фінансових ресурсів: цілі, вихідні передумови і порядок розробки.

Методика аналізу формування та використання власних фінансових ресурсів торговельного підприємства.

Література [16; 18; 20–22; 27; 30; 33; 34]

Тема 16. Аналіз політики торговельного підприємства із залучення позичкових ресурсів та оцінка її ефективності

Позичкові ресурси торговельного підприємства та форми їх залучення. Механізм залучення позичкових ресурсів на торговельне підприємство. Аналіз політики торговельного підприємства із залучення позичкових ресурсів та оцінка їхньої ефективності.

Визначення потреби торговельного підприємства в банківських позиках і термінів їх використання. Вибір оптимальних умов залучення банківських позик.

Оптимізація структури капіталу торговельного підприємства.

Література [16; 26]

Тема 17. Оцінка рівня підприємницького ризику в торгівлі

Класифікація і характеристика ризиків, притаманних діяльності торговельного підприємства.

Методи оцінки рівня підприємницького ризику в торгівлі. Шляхи та заходи щодо мінімізації та профілактики господарського ризику торговельного підприємства.

Література [21; 22; 24; 37; 42]

Тема 18. Фінансове планування на торговельному підприємстві

Зміст фінансового планування та організація його здійснення. Планування доходів і витрат торговельного підприємства. План формування та використання фінансових ресурсів: призначення та порядок розробки.

Методи планування руху грошових коштів підприємства.

Перспективна оцінка фінансової рівноваги підприємства.

Література [16; 17; 21; 22; 25; 38; 40]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота має допомогти студентам опанувати методи і техніку аналітичної обробки обліково-економічної інформації, що важливо для використання здобутих знань у практичній роботі. Водночас контрольна робота сприяє закріпленню теоретичного матеріалу з відповідних тем.

Студенти виконують контрольну роботу, що передбачає висвітлення двох теоретичних питань і розв'язання двох задач.

Розв'язання задач не повинно зводитися тільки до математичних розрахунків та оволодіння обчислювальною технікою. Слід навчитися розуміти економічну сутність показників господарської діяльності та динаміку економічнішого розвитку, виявляти невикористані резерви і визначати шляхи ефективнішого використання господарських і фінансових ресурсів.

Під час виконання контрольної роботи необхідно дотримуватися обов'язкових вимог:

- вказати номери теоретичних питань і практичних задач;
- відповіді на контрольні питання проілюструвати на прикладі конкретного підприємства;
- розв'язання задач подати детально і відповідно з формулами, розгорнутими розрахунками і поясненнями до них;
- оформити результати розв'язання задач аналітичними таблицями, графіками, діаграмами;
- результати аналітичних розрахунків і таблиць проаналізувати, зробити висновки;
- наприкінці контрольної роботи навести список використаної літератури.

Номери завдань для контрольної роботи студент вибирає за першими літерами свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номери теоретичних питань	Номери контрольних задач
А	1, 30	1, 14
Б	2, 31	2, 13
В	3, 32	3, 17
Г	4, 33	4, 15
Д, Е	5, 34	5, 16
Є, Ж	6, 35	6, 5
З, І, Й	7, 36	7, 18
Ка–Ки	8, 37	8, 19
Кл–Кя	9, 38	9, 6
Л	10, 39	10, 7
Ма–Ми	11, 1	11, 8
Мк–Мя	12, 2	12, 20
Н	13, 3	1, 13
О	14, 25	2, 14
П	15, 26	3, 15
Р	16, 27	4, 16
Са–Сл	17, 28	5, 17
См–Ся	18, 29	6, 18
Т	19, 4	7, 19
У, Ф	20, 5	8, 20
Х, Ц	21, 6	9, 1
Ч, Ш	22, 7	10, 2
Щ	23, 8	11, 3
Ю–Я	24, 9	12, 4

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Теоретична частина

1. Характеристика основних методів планування.
2. Загальний аналіз товарообороту підприємств роздрібної торгівлі.
3. Аналіз товарних ресурсів.
4. Планування товарообороту торговельного підприємства.
5. Загальний аналіз товарних запасів. Факторний аналіз товарних запасів.
6. Аналіз швидкості товарного обороту і факторів, що його визначають.
7. Загальний аналіз витрат обороту підприємств торгівлі.
8. Факторний аналіз витрат обороту підприємств торгівлі.

9. Аналіз витрат обороту за видами і статтями витрат.
10. Аналіз витрат на оплату праці в підприємствах торгівлі.
11. Аналіз чисельності торговельних працівників і факторів, що її обумовлюють.
12. Аналіз продуктивності та ефективності праці на підприємствах торгівлі.
13. Аналіз наявності та руху основних засобів.
14. Нормування і планування товарних запасів.
15. Аналіз ефективності використання основних засобів.
16. Загальний і факторний аналіз валового доходу.
17. Планування надходження товарів до торговельного підприємства.
18. Аналіз прибутку від реалізації товарів.
19. Аналіз кінцевих фінансових результатів підприємств торгівлі.
20. Планування чисельності працівників у торгівлі.
21. Планування доходу торговельного підприємства.
22. Аналіз розподілу та використання прибутку підприємств торгівлі.
23. Загальний аналіз інвестицій підприємств торгівлі.
24. Аналіз загальної рентабельності підприємств торгівлі.
25. Методи обґрунтування плану витрат обороту в цілому по підприємству та за окремими статтями витрат.
26. Інформаційна база фінансового аналізу та її аналітична обробка.
27. Аналіз оборотних засобів і ефективності їх використання на підприємствах торгівлі.
28. Аналіз зміни обсягу, структури і динаміки майна підприємств торгівлі.
29. Аналіз власних і позичкових коштів, вкладених у майно підприємств торгівлі.
30. Аналіз фінансової сталості підприємств торгівлі.
31. Аналіз платоспроможності (ліквідності) підприємств торгівлі.
32. Аналіз джерел фінансування підприємств торгівлі та розподілу їх прибутку.
33. Методика обґрунтування (прогнозу) прибутку на майбутній період.
34. Планування потреби підприємства в формуванні обігових активів.
35. Порядок формування та використання фінансових фондів торговельного підприємства.

36. Методика обґрунтування проекту фінансових інвестицій торговельного підприємства та оцінка їх ефективності.
37. Визначення потреби торговельного підприємства в банківських позиках.
38. Методи оцінки рівня підприємницького ризику в торгівлі.
39. Фінансове планування на торговельному підприємстві.

Практична частина

Задача 1

Проаналізувати товарооборот торговельного підприємства

Квартал	Минулий рік, тис. грн.	План		Фактично		Виконання плану, %	Відхилення плану сумі, тис. грн.	Динаміка, %
		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %			
I	11004,73	11069,0			23,5			
II	11605,77		24,6		24,8			
III	11559,68	11960,0		12038,95				
IV	12068,32		26,3	12274,13				
Усього		46904,0	100	47027,2	100			

Задача 2

Проаналізувати товарооборот за видами продажу по магазину

Вид продажу	Минулий рік		Звітний рік				Виконання плану, %	До минулого року, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	План		Фактично			
			Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %		
Продаж товарів населенню:								
– усього	44204,0		44887,0			95,8		
– у т. ч. за готівку	41938,32		42401,0		42418,54			
– у кредит		4,9	2486		2633,52			
Продаж у порядку дрібного опту	1988,26			4,2		4,1		
Продаж через кафетерій		0,1	47			0,1		
Усього	46238,5	100	46904,0	100	47027,2	100		

Задача 3

Проаналізувати товарні запаси торговельного підприємства

Квартал	Товарооборот звітного року	Фактичний запас на 01.01. поточного року		Норма товарних запасів, дні	Відхилення від норми (+, —)	
		у днях	у сумі		у днях	у сумі
I	11005,2		4120	98		
II	11620,7		1800	35		
III	11559,8		3760	120		
IV	12050,4		4270	134		-
Усього						

Задача 4

Визначить:

1. Товарооборот магазину у запланованому році.
2. Товарооборот по швейних виробих у запланованому році та на I квартал.

Дані за звітний період:

Товарооборот становить 5750 тис. грн, у т. ч. по швейних виробих — 3450 тис. грн.

Завдання на запланований рік:

- товарооборот збільшиться на 3 %;
- питома вага швейних виробів — на 2 % (розмір зміни);
- товарооборот швейних виробів у I кварталі визначений в розмірі 24 % до річного обороту за планом.

Задача 5

На основі даних, що характеризують діяльність підприємства торгівлі, проаналізувати:

- рівномірність реалізації товарів;
- вплив зміни елементів товарного балансу на обсяг реалізації товарів.

Товарний баланс “Будинку торгівлі”, тис. грн. (у порівняльних показниках).

Показник	Рік	
	попередній	звітний
Залишки товарів на початок року	6219	7005
Надходження товарів	22735	20709
Реалізація товарів	21934	20733
Інші вибуття товарів	15	26
Залишки товарів на кінець року		

Задача 6

Визначити витрати по оренді приміщень в сумі та у відсотках до товарообороту за такими даними:

площа магазину 320 м², з них 230 м² — торговельний зал і 90 м² — допоміжні приміщення.

Ставка за оренду торговельного залу 75 грн, а допоміжних приміщень — 40 грн за 1 м²

Товарооборот магазину на запланований рік — 2464 тис. грн.

Задача 7

Проаналізувати показники плану з праці.

Розрахувати:

а) вплив зміни товарообороту на продуктивність праці;

б) вплив зміни чисельності на продуктивність праці.

Зробити висновки.

Аналіз чисельності та продуктивності праці підприємства

Показник	План	Фактично	Виконання плану, %	Відхилення (+, -)
Товарооборот, тис. грн.	400	380		
Чисельність, чол.	12	14		
Продуктивність праці, тис. грн.				

Задача 8

Проаналізувати продуктивність праці

Показник	За минулий рік	Звітний рік			Відхилення		Динаміка, %
		план	звіт	Виконання, %	від плану	від минулого року	
Товарооборот, тис. грн.	46238,5	46904,0	47027,2				
Середньооблікова чисельність торгових працівників	580	578	572				
Середньорічна виробітку на одного працівника, тис. грн.							

Розрахувати вплив факторів.

Задача 9

Визначити середню заробітну плату одного працівника магазину за планом і фактично, встановити, як вплинула зміна структури штату на рівень витрат на оплату праці за такими показниками:

- плановий рівень витрат на оплату праці в магазині — 3 %;
- планова чисельність працівників 50 чол., у тому числі продавців — 60 %;
- середня заробітна плата продавця — 310 грн, інших працівників — 330 грн.

Фактична чисельність не змінилася, але питома вага продавців збільшилася і становить 66 %.

Задача 10

Проаналізувати фонд оплати праці (ФОП), визначити суму відносною економії (перевитрат), зробити висновок про відхилення від плану фактичних показників.

Аналіз фонду оплати праці

Показник	План	Фактично	Відхилення (+, -)
Товарооборот, тис. грн.	200	220	
Фонд оплати праці			
– сума, тис. грн.		6,38	
– рівень, %	3		

Задача 11

Проаналізувати показники плану з праці

Показник	Минулий рік	План	Фактично	Виконання, %	Відхилення (+,-)	Динаміка
Товарооборот, тис. грн.	46236,2	46238,5	47027,2			
Чисельність працівників усього	580	578	572			
– у т. ч. продавців	409	416	416			
Товарооборот на одного працівника, тис. грн.						
Фонд оплати праці, тис. грн.	860,1	867,6	860,6			
Середня зар. плата на одного працівника, продавця, грн.						
ФОП, % до товарообороту						

Розрахувати вплив факторів на ФОП:

- зміна чисельності працівників;

- зміна середньої заробітної плати одного працівника;
- зміна продуктивності праці;
- зміна товарообороту.

Задача 12

Визначити чисельність працівників магазину в запланованому році за такими даними:

1. Товарооборот магазину за звітний рік — 3700 тис. грн.
2. Чисельність продавців у звітному році — 25 чол.
3. Питома вага продавців у штаті магазину — 60 %.
4. У запланованому році товарооборот збільшиться на 4 %, продуктивність праці зросте на 3 %, питома вага продавців у штаті магазину залишиться на рівні звітного року.

Задача 13

Проаналізувати валовий дохід підприємства.

Показник	Минулий рік	Звітний рік			Відхилення		Динаміка, %
		план	фактично	Виконання, %	від минулого року	від плану	
Товарооборот тис. грн	97545,7	97655,4	978240,5				
Валовий дохід, тис. грн.	7655,8	7860,5	7945,4				
Рівень валового доходу, %							

Задача 14

Проаналізувати витрати обороту торговельного підприємства за квартал, зробити висновки

Показник	План	Фактично
Товарооборот, тис. грн.	1200,0	1213,96
Сума витрат обороту, тис. грн.	144,0	146,97
Рівень витрат обороту, в тому числі:	12,0	
– умовно-змінний	7,2	
– умовно-постійний	4,8	
Сума умовно-постійних витрат		

Задача 15

Аналіз витрат обороту

Група витрат	План		Факт		Планова сума витрат обороту в перерахунку	Відхилення плану (+, -)			
	сума, тис. грн.	% до товарообороту	сума, тис. грн.	% до товарообороту		у % до товарообороту	у сумі	у т. ч. за рахунок	
								товарообороту	інших
Залежні від товарообороту	656,7		658,4		658,4				
Незалежні від товарообороту	417,4		409,1						
Разом	46904		47027,2						

Задача 16

Визначити обсяг надходження товарів на склади оптової бази в запланованому кварталі за наступними даними:

1. Товарооборот бази за квартал 16650 тис. грн.
2. Товарний запас на кінець звітного кварталу 6300 тис. грн.
3. У запланованому кварталі:
 - товарооборот бази збільшиться на 4 %;
 - питома вага транзиту становитиме 35 %;
 - норма товарних запасів на кінець запланованого кварталу — 40 днів.

Задача 17

Проаналізувати прибуток від реалізації товарів за квартал, розрахувати вплив факторів на прибуток, зробити висновки.

Показник	План	Факт	Відхилення
Товарооборот, тис. грн.	800	750	
Валовий дохід за вирахуванням ПДВ, тис. грн.	144	140	
% товарообороту	18		
Витрати обороту, тис. грн.	104	110	
% до товарообороту	13		
Прибуток від реалізації товарів, тис. грн.			
% до товарообороту			

Задача 18

Визначити обсяг надходження товарів на склади оптової бази і план закупівлі товарів за наступними даними:

1. План товарообороту бази на квартал — 38610 тис. грн.
2. Питома вага транзиту в обороті бази:
 - з участю у розрахунках — 30 %;
 - без участі в розрахунках — 10 %.
3. Норма товарних запасів по базі на кінець кварталу — 23 дні.
4. Запас товарів на початок кварталу — 5775 тис. грн.

Задача 19

За даними підприємства проаналізувати ефективність використання основних засобів. Зробити висновки.

Показник	Минулий 1997 р.	Звітний 1998 р.
1. Товарооборот, тис. грн.	6900	18700
2. Доходи, тис. грн.	138	407
3. Середньорічна вартість основних засобів	110,6	234,3
4. Торговельна площа, м ²	406	406

Задача 20

Спланувати чисельність продавців по магазину промислових товарів за умови, що:

- кількість робочих місць в промтоварному магазині — 28;
- режим роботи — з 10 до 20 години;
- перерва на обід — 1 година;
- вихідний день — неділя;
- час на підготовку робочих місць — 20 хв. на день;
- повний фонд робочого часу продавця за рік — 253 дні;
- фактичний фонд робочого часу продавця за рік — 231 день;
- щотижневий фонд робочого часу продавця — 40 годин.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність, значення, роль і завдання аналізу торговельної діяльності.
2. Види аналізу та джерела економічної інформації для аналізу діяльності підприємств торгівлі.
3. Предмет і метод економічного аналізу торговельної діяльності.
4. Прийоми і методи економічного аналізу.

5. Принципи планування діяльності підприємств торгівлі.
6. Характеристика основних методів планування.
7. Склад плану торговельного підприємства.
8. Сутність товарообороту підприємства як економічної категорії та показника діяльності.
9. Класифікація товарообороту підприємства і характеристика його окремих видів.
10. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу роздрібного та оптового товарообороту.
11. Основні фактори, що визначають обсяг, структуру і перспективи розвитку товарообороту підприємства.
12. Аналіз обсягу та структури роздрібного товарообороту.
13. Особливості аналізу товарообороту в оптовій торгівлі.
14. Показники плану товарообороту, взаємозв'язок між ними.
15. Обґрунтування обсягу товарообороту підприємств торгівлі на плановий період, розрахунок очікуваних показників.
16. Планування товарообороту для забезпечення беззбиткової діяльності підприємств торгівлі.
17. Планування товарообороту для отримання мінімально необхідного прибутку.
18. Асортиментна політика торговельного підприємства та методичні основи її розробки.
19. Суть і склад товарних запасів торговельного підприємства.
20. Фактори, що впливають на величину товарних запасів торговельного підприємства.
21. Товарооборотність підприємств торгівлі, методи розрахунку, значення і шляхи прискорення.
22. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу товарних запасів і товарооборотності.
23. Методика аналізу товарних запасів торговельного підприємства.
24. Методика аналізу товарооборотності товарних запасів торговельного підприємства.
25. Особливості аналізу товарних запасів і товарооборотності в торгівлі.
26. Нормування та планування товарних запасів.
27. Товарне забезпечення товарообороту в системі управління діяльністю торговельного підприємства.
28. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу надходження товарів.
29. Методика аналізу надходження товарів.
30. Особливості аналізу надходження товарів в оптовій торгівлі.

31. Планування надходження товарів до торговельного підприємства.
32. Визначення надходження і закупівлі товарів по оптовому підприємству.
33. План з праці, його показники та взаємозв'язок між ними.
34. Методи оцінки і резерви зростання продуктивності та ефективності праці.
35. Методи аналізу і планування чисельності працівників торговельного підприємства.
36. Методика аналізу і планування витрат на оплату праці.
37. Поняття, оцінка та склад основних фондів торговельного підприємства.
38. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу основних фондів торговельного підприємства.
39. Методика аналізу стану та ефективності використання основних фондів торговельного підприємства.
40. Методи аналізу якості торговельного обслуговування.
41. Склад і джерела утворення доходів торговельного підприємства.
42. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових показників діяльності торговельного підприємства.
43. Вихідні передумови та методичний інструментарій аналізу доходів торговельного підприємства.
44. Методи обґрунтування плану-прогнозу доходів торговельного підприємства.
45. Витрати обороту торговельного підприємства та їх склад за різними класифікаційними ознаками.
46. Вихідні передумови і методичний інструментарій аналізу витрат обороту торговельного підприємства.
47. Методи обґрунтування плану витрат обороту в цілому по підприємству та за окремими статтями витрат.
48. Економічна природа і джерела утворення прибутку торговельного підприємства.
49. Рентабельність торговельного підприємства та показники, що її характеризують.
50. Вихідні передумови та методика аналізу прибутку підприємства.
51. Методика обґрунтування (прогноз) прибутку на майбутній період.
52. Розподіл і використання прибутку торговельного підприємства.

53. Обігові активи торговельного підприємства, характеристика їх складу та особливостей кругообороту.
54. Методи аналізу обігових активів торговельного підприємства.
55. Планування потреби підприємства в формуванні обігових активів.
56. Методи обґрунтування проекту фінансових інвестицій торговельного підприємства та оцінка їх ефективності.
57. Методика аналізу формування та використання власних фінансових ресурсів торговельного підприємства.
58. Аналіз політики торговельного підприємства із залучення позичкових ресурсів і оцінка її ефективності.
59. Методи оцінки рівня підприємницького ризику в торгівлі.
60. Методи фінансового планування на торговельному підприємстві.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

12. *Закон* України “Про споживчу кооперацію” // *Голос України*. — 1992. — 12 квіт.
8. *Закон* України “Про підприємства в Україні” // *Нові закони України*. — К., 1991.
2. *Закон* України “Про господарські товариства” // *Нові закони України*. — К., 1993.
3. *Закон* України “Про захист прав споживачів” // *Голос України*. — 1991. — 12 черв.
4. *Закон* України “Про захист споживчого ринку в Україні” // *Голос України*. — 1991. — 12 черв.
7. *Закон* України “Про оподаткування прибутку підприємств” // *Підприємництво і ринок України*. — 1995. — № 3.
13. *Про державне регулювання відносин у сфері торгівлі*: Указ Президента України // *Уряд. кур’єр*. — 1995. — № 106.
9. *Закон* України “Про підприємництво” // *Нові закони України*. — К., 1991.
6. *Закон* України “Про оплату праці” // *Підприємництво і ринок України*. — 1995. — № 3.
14. *Типове положення про склад витрат обігу та порядок їх планування і розподілу в торговельній діяльності* // *Галицькі контракти*. — 1996. — № 16.
11. *Закон* України “Про систему оподаткування” // *Нові закони України*. — К., 1991.

10. Закон України “Про податок на додану вартість” // Нові закони України. — К., 1992.
1. Закон України “Про акцизний збір” // Нові закони України. — К., 1992.
5. Закон України “Про інвестиційну діяльність” // Голос України. — 1991. — 18 берез.
15. *Баканов М. И., Шеремет А. Д.* Теория экономического анализа. — М.: Финансы и статистика, 1993.
16. *Бланк И. А.* Управление торговым предприятием: Учебник. — М.: Тандем, 1998.
17. *Бланк И. А., Стоянова Е. С., Быкова Е. В.* Финансовый менеджмент: Учебник. — М.: Перспектива, 1998. — Разд. III, гл. 2.
18. *Валевич Р. П., Давидова Г. А.* Экономика торгового предприятия: Учеб. пособие. — Минск: Вышейш. шк., 1996.
19. *Кравченко Н. И.* Экономический анализ деятельности предприятий торговли и общественного питания. — Минск: Вышейш. шк., 1995.
20. *Кравченко Н. И.* Анализ хозяйственной деятельности в торговле. — М., 1995.
21. *Мазаракі А. А., Лігоненко Л. О., Ушакова Н. М.* Економіка торговельного підприємства: Підручник. — К.: Хрещатик, 1999.
22. *Ушакова Н. Н., Кукурудза Л. А. и др.* Экономическая стратегия деятельности торгового предприятия в условиях перехода к рынку. — К.: УкрИНТЗИ, 1993.

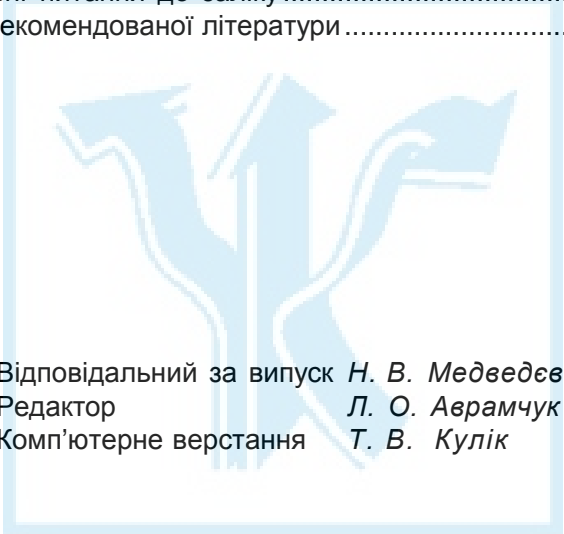
Додаткова

23. *Аудит и анализ хозяйственной деятельности предприятия: Пер. с фр. / Под ред. Л. П. Белых.* — М.: Аудит; ЮНИТИ, 1997.
24. *Баззел Р., Кокс Д., Браун Р.* Информация и риск в маркетинге: Пер. с англ. / Под ред. М. Р. Ефимовой. — М.: Финстатинформ, 1993.
25. *Балабанов И. Т.* Анализ и планирование финансово-хозяйственного субъекта. — М.: Финансы и статистика, 1994.
26. *Бланк И. А.* Инвестиционный менеджмент. — К.: МП “ИТЕМ” ЛТД, 1995.
27. *Бланк І. О.* Податкова політика торговельного підприємства: Тексти лекцій. — К.: КДТЕУ, 1994.

28. *Бланк И. А., Стоянова Е. С., Быкова Е. В.* Управление оборотным капиталом: Учеб.-практ. пособие — М.: Перспектива, 1998.
29. *Головачук Т. И.* Экономические регулирования товарооборота торгового предприятия: Автореф. — К.: КТЗИ, 1991.
30. *Гуляева Н. М.* Управління формуванням та використанням основних фондів торговельного підприємства: Навч. посіб. — К.: КДТЕУ, 1997.
31. *Ковалев В. В.* Финансовый анализ: управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. — М.: Финансы и статистика, 1995.
32. *Котлер Ф.* Основы маркетинга. — М.: Прогресс, 1990.
33. *Лігоненко Л. О., Ковальчук Г. В.* Управління грошовими коштами торговельного підприємства: Навч. посіб. — К., КДТСУ, 1998.
34. *Лігоненко Л. О., Чумак І. М.* Управління товарним забезпеченням обороту: Навч. посіб. — К.: КДТЕУ, 1998.
35. *Мельничук М. М.* Поточні витрати торговельного підприємства. Резерви їх економії. — К., 1995.
36. *Полянко В. Н.* Управление валовым доходом торгового предприятия. — К.: КТЗИ, 1993.
37. *Родионова В. М., Федотова М. А.* Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции. — М.: Перспектива, 1995.
38. *Родионов И. А.* Планирование прибыли на торговом предприятии. — М., 1996.
39. *Розничная торговля.* Природа и значение. Искусство торговать / Под общ. ред. С. И. Кумок. — М., 1995.
40. *Смолін І. В., Лещук Н. М.* Стратегія розвитку торговельного підприємства в ринкових умовах: Навч. посіб. — К.: КДТЕУ, 1998.
41. *Ушакова Н. М., Кукурудза Л. О.* Управління прибутком торговельного підприємства. — К.: КТЕІ, 1993.
42. *Ушакова Н. М., Кукурудза Л. О., Лисенко В. П.* Управління поточними витратами торговельного підприємства: Навч. посіб. — К.: КДТЕУ, 1997.
43. *Шеремет А. Д., Сайфулин Р. С.* Методика финансового анализа. — М.: ИНФРА-М, 1995.

З М І С Т

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методи аналізу і планування в торгівлі”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методи аналізу і планування в торгівлі”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Завдання для контрольних робіт	12
Контрольні питання до заліку	20
Список рекомендованої літератури	23

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Л. О. Аврамчук*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП

Зам. № ВКЦ-1679

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП